

یادداشت

کتابخانه‌های عمومی به طرق گوناگون سعی دارند فرهنگ مطالعه و ارج نهادن به کتاب را نزد گروه‌های مختلف جامعه تشویق و ترویج نمایند. یکی از وظایف حساس کتابخانه‌های عمومی حمایت از امر آموزش و کمک به خودآموزی است. در این راستا تاکنون حمایت از کتابخانه‌های آموزشی و دانشگاهی را عهده‌دار بوده است. شاهد این مدعا نیز اعضای کتابخانه‌های عمومی کشورند که اکثریت قریب به اتفاق را دانش‌آموزان و دانشجویان تشکیل می‌دهند - به ویژه در سالهای اخیر که دانشگاه‌های غیرانتفاعی بدون توجه به اهمیت و نقش کتابخانه در فعالیتهای آموزشی اقدام به راه‌اندازی رشته‌های گوناگون و پذیرش دانشجو نموده‌اند. ولی آیا برآستی کتابخانه عمومی فقط باید مراجعینی از این دست داشته باشد؟ این سؤالی بود که همواره مطرح می‌شد و پاسخ این بود که کتابخانه عمومی رسالت مهم‌تری نیز برعهده دارد یعنی دسترس‌پذیر ساختن دانش برای توده‌های وسیع جامعه، برای مردمی که دسترسی به دانشگاه و یا حتی گاه به مدرسه ندارند.

مشکل اصلی این بود که این توده‌ها قادر به استفاده از کتابهای موجود در بازار نشر نبودند و به کتابهایی با سطح نگارش ساده و روان و موضوعهایی متناسب با مسائل خویش نیاز داشتند. لذا حرکتی شایسته صورت گرفت. تماسهای لازم با سازمانهای مربوط برقرار شد، تفاهم نامه‌ها به امضا رسید و حمایت از برنامه‌های پس از سوادآموزی در برنامه کار کتابخانه‌های عمومی گنجانیده شد. در اواخر سال ۷۴ بخشنامه‌ای به کلیه کتابخانه‌های عمومی مبنی بر دایر کردن بخش نوسودان ابلاغ شد. کتابهای خواندنی ساده از سازمانهای مربوط و بازار نشر خریداری شد و به کتابخانه‌ها ارسال گشت.

عملکرد این بخش را در اواخر سال ۷۵ و اوایل سال ۷۶ با حضور در استانهای کردستان، فارس، کرمانشاه و اردبیل مورد بررسی قرار دادیم. نتیجه این بررسی نشان می‌دهد که بخش نوسودان مورد استقبال چشمگیری قرار گرفته است و با ارتباطی که میان آموزشیاران نهضت سوادآموزی و کتابداران کتابخانه‌های عمومی برقرار شده، برنامه‌های بازدید نوسودان

از کتابخانه‌ها بطور مستمر انجام می‌شود و نوسادان که تا قبل از آن حتی یکبار نیز به فکرشان خطور نکرده بود که جایی به اسم کتابخانه عمومی وجود دارد که متعلق به ایشان است، با حضور در کتابخانه‌ها این تعلق را احساس کردند و به عضویت کتابخانه‌های عمومی در آمدند.

اعضایی که کتابخانه عمومی سالها منتظر ایشان بود. اعضای که با عطش فراوان می‌خوانند و لذت مطالعه را می‌چشند. اعضای که با حضور در کتابخانه عمومی فرهنگ مطالعه را در محیط زندگی خویش تبلیغ می‌کنند و تبدیل به هموطنانی مفیدتر می‌گردند.

در اینجا از تمامی کتابداران گمنام و پرحوصله‌ای که با راهنمایی ایشان به استفاده از سایر کتابهای موجود در مجموعه کتابخانه، ایشان را با دنیای نوین معرفت و آگاهی آشنا می‌کنند سپاسگزاری می‌نمائیم.

براستی آیا بهتر نیست کتابخانه عمومی که دانشگاه مردم نامیده می‌شود در خدمت توده‌های مردم باشد. توده‌هایی که گاه نه به کتابفروشی دسترسی دارند و نه به نمایشگاه کتاب. توده‌هایی که به گردن همگی ما حق دارند. در این راستا

می‌توان به گسترش و تقویت کتابخانه‌های روستایی بیش از گذشته پرداخت و به خدمات بسیار کتابخانه‌ای برای نقاط پراکنده و دور از دسترس همت نمود.

کتابخانه‌های عمومی در چند سال گذشته تلاش جدی در برقراری ارتباط بیشتر با مراجعین بالفعل و بالقوه خویش داشته است. ایجاد بخش نوسادان، کمک به ایجاد کتابخانه‌های عمومی غیرانتفاعی، تهیه برنامه معرفی کتابخانه‌های عمومی از طریق سیمای ج.ا.ا از این گونه تلاشهاست. حتی پا را فراتر گذاشته و در شناساندن حوزه فعالیت‌های کتاب و کتابداری در سطح بین‌المللی نیز با برنامه‌ریزی و اداره غزفه در نمایشگاه بین‌المللی ایفلا - پکن به نحو احسن اهتمام ورزیده است. با این همه مایه تأسف است که در جامعه کتابداری ایران هستند سازمانها و افرادی که خود را محور همه چیز می‌دانند و در حالیکه وظیفه حمایت و تقویت کتابخانه‌های عمومی را دارند، چشم خود را به روی تلاشهای مثبت این نهاد اجتماعی ارزشمند می‌بندند و به قولی پیرو این فلسفه‌اند که وقایع بر دو دسته‌اند: یا ما در آنها سهم هستیم که مطلوبند یا ما در آنها سهم نیستیم که نامطلوبند و بد!